

NACIONALNI CENTAR ZA VANJSKO
VREDNOVANJE OBRAZOVANJA

Identifikacijska
naljepnica

PAŽLJIVO NALIJEPI

SOCIOLOGIJA

SOC D-S010

SOC.10.HR.R.K1.24

0548

12

Sociologija

Prazna stranica

SOC D-S010

99

UPUTE

Pozorno slijedite sve upute.

Ne okrećite stranicu i ne rješavajte ispit dok to ne odobri dežurni nastavnik.

Nalijepite identifikacijske naljepnice na sve ispitne materijale koje ste dobili u sigurnosnoj vrećici.

Ispit traje 90 minuta bez stanke.

Dobro rasporedite vrijeme kako biste mogli riješiti sve zadatke.

Ispred svake skupine zadataka je uputa za njihovo rješavanje.

Pozorno ju pročitajte.

Tijekom pisanja ispita dopušteno je rabiti kemijsku olovku plave ili crne boje.

Pišite jasno i čitko. Nečitki odgovori bodovat će se s nula (0) bodova.

Kada riješite ispit, provjerite odgovore.

Želimo Vam puno uspjeha!

Ova ispitna knjižica ima 24 stranice, od toga 5 praznih.

Ako ste pogriješili prilikom pisanja odgovora, ispravljate ovako:

a) zadatak zatvorenog tipa

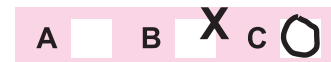
Dobro

Ispravljanje pogrešnog unosa

Loše

Prepisani točan odgovor

Paraf (skraćeni potpis)

b) zadatak otvorenog tipa

~~(Marko Marulić)~~

Precrtan netočan odgovor u zagradama

Petar Preradović

Točan odgovor

Paraf (skraćeni potpis)

SOC D-S010

99

Sociologija

I. Zadatci višestrukog izbora

U sljedećim zadacima između četiriju ponuđenih trebate odabrati jedan odgovor. Odgovore obilježite znakom X i obavezno ih prepisite na list za odgovore.

1. Kako E. Durkheim naziva vanjske sile koje postoje u društvu, a pojedincu se nameću svojom prinudnom snagom uvelike određujući njegovo ponašanje?

- A. društvena organizacija
- B. društveni konsenzus
- C. društvena regulacija
- D. društvene činjenice

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

2. Koja od navedenih teorija predstavlja makrosociološki pristup?

- A. teorija strukturalnog pritiska
- B. teorija o samoispunjavajućem proročanstvu
- C. teorija socijalne razmjene
- D. teorija kulturne transmisije

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

3. Kojoj sociološkoj perspektivi pripada teorija etiketiranja?

- A. strukturalističkoj
- B. funkcionalističkoj
- C. interakcionističkoj
- D. evolucionističkoj

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

4. Koji je autor uveo pojam anomalije u sociologiju?

- A. Auguste Comte
- B. Emile Durkheim
- C. Herbert Spencer
- D. Max Weber

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

SOC D-S010

01

Sociologija

<p>5. Kojom se metodom koristio E. Durkheim pri istraživanju samoubojstva?</p> <p>A. metodom ankete B. sekundarnom analizom podataka C. studijom slučaja D. metodom promatranja</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>6. Kojoj sociološkoj perspektivi pripada R. Merton?</p> <p>A. funkcionalizmu B. konfliktnoj perspektivi C. interakcionizmu D. feminističkoj perspektivi</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>7. Koje od navedenih obilježja odgovara primarnoj društvenoj grupi?</p> <p>A. Ne postoje jasne socijalne granice. B. Interakcija među članovima je ograničena. C. Unutar grupe prevladavaju formalni odnosi. D. Članovi grupe su u intenzivnoj interakciji.</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>8. Na temelju čega bi pojedinac mogao postići određeni društveni položaj u meritokratskom društvu?</p> <p>A. na temelju rasne pripadnosti B. na temelju srodstva C. na temelju znanja i sposobnosti D. na temelju vjerske pripadnosti</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>9. Kako se naziva skup normi i društveno očekivanih ponašanja pojedinca unutar određene društvene strukture?</p> <p>A. društvena uloga B. društvena akcija C. društveni status D. društveno djelovanje</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>SOC D-S010</p> <p> 01</p>	

Sociologija

<p>10. Koji stratifikacijski sustav omogućuje najveću društvenu pokretljivost?</p> <p>A. robovlasnički B. staleški C. klasni D. kastinski</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>11. Koja društvena pojava ne pripada raspršenom kolektivnom ponašanju?</p> <p>A. javno mnijenje B. moda C. gomila D. masovna histerija</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>12. Koja organizacija može biti primjer normativne organizacije?</p> <p>A. banka B. crkva C. pošta D. tvornica</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>13. Koja je dimenzija zajednička Weberovoj i Marxovoj teoriji društvene stratifikacije?</p> <p>A. ekonomska B. socijalna C. politička D. kulturna</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>14. Kojoj vrsti kulture pripadaju djela W. A. Mozarta?</p> <p>A. popularnoj B. narodnoj C. masovnoj D. visokoj</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>SOC D-S010</p> <p> 01</p>	

Sociologija

<p>15. Koja je temeljna odrednica naroda u kulturnom smislu?</p> <p>A. osjećaj solidarnosti B. jezik C. zajedništvo D. zastava</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>16. Kako se naziva kulturna promjena u kojoj neka grupa potpuno gubi izvorne kulturne značajke i preuzima tuđe?</p> <p>A. akulturacija B. kulturna inovacija C. kulturno zaostajanje D. hibridizacija</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>17. Kojoj vrsti rituala pripada vjenčanje?</p> <p>A. postignuća B. otpora C. solidarnosti D. prijelaza</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>18. Koja se vrsta socijalizacije ne odvija odlaskom neke osobe u mirovinu?</p> <p>A. anticipativna B. razvojna C. obrnuta D. resocijalizacija</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>19. Koji čimbenik ima najveći značaj tijekom primarne socijalizacije?</p> <p>A. obitelj B. masovni mediji C. religijske organizacije D. škola</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>SOC D-S010</p> <p> 01</p>	

Sociologija

<p>20. Kako se naziva zajednički život dviju osoba bez formalno sklopljenog braka?</p> <p>A. komuna B. poliandrija C. kohabitacija D. poliginija</p>	<p>A. ☐</p> <p>B. ☐</p> <p>C. ☐</p> <p>D. ☐</p>
<p>21. Kako K. Marx naziva posljedicu kapitalističke organizacije rada?</p> <p>A. otuđenje B. materijalizam C. aprecijacija robe D. fetišizam robe</p>	<p>A. ☐</p> <p>B. ☐</p> <p>C. ☐</p> <p>D. ☐</p>
<p>22. Koja teorija obrazovanja smatra da obrazovno postignuće pojedinca ovisi o njegovom položaju u društvenoj strukturi?</p> <p>A. teorija socijalne razmjene B. teorija etiketiranja C. teorija o samoispunjavajućem proročanstvu D. pozicijska teorija</p>	<p>A. ☐</p> <p>B. ☐</p> <p>C. ☐</p> <p>D. ☐</p>
<p>23. Koja se značajka ne odnosi na proces sekularizacije?</p> <p>A. jačanje društvene uloge religije B. slabljenje utjecaja religijskih organizacija C. zagovaranje temeljnih načela izvorne vjere D. jačanje utjecaja sekularnog društva</p>	<p>A. ☐</p> <p>B. ☐</p> <p>C. ☐</p> <p>D. ☐</p>
<p>24. Kako se naziva kvazireligiozna vezanost za simbole i institucije sekularnog društva?</p> <p>A. privatizacija religije B. civilna religija C. religijski fundamentalizam D. nova religioznost</p>	<p>A. ☐</p> <p>B. ☐</p> <p>C. ☐</p> <p>D. ☐</p>
<p>SOC D-S010</p> <div style="text-align: right;"> 01 </div>	

Sociologija

<p>25. Koja se od navedenih organizacija ubraja u civilno društvo?</p> <p>A. Pliva B. Ministarstvo za zaštitu okoliša C. Caritas D. Državna agencija za zaštitu potrošača</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>26. Kako se naziva ideologija koja posebno ističe obiteljske i religijske vrijednosti?</p> <p>A. nacionalizam B. socijalizam C. liberalizam D. konzervativizam</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>27. Koja je od navedenih pretpostavki važna za razvoj suvremene demokracije?</p> <p>A. sloboda medija B. asimilacija manjina C. nedjeljiva vlast D. malobrojna srednja klasa</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>28. Kako se nazivaju socijalni pokreti koji se bore protiv ekonomske dominacije transnacionalnih kompanija?</p> <p>A. antikomunistički B. antiglobalizacijski C. antimakijavelistički D. antimaterijalistički</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>29. Koja se značajka može odnositi na proces globalizacije?</p> <p>A. stvaranje industrijskog načina proizvodnje B. jačanje politike nacionalnih država C. povećanje migracija stanovništva D. smanjenje masovnih komunikacija</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>SOC D-S010</p> <p> 01</p>	

Sociologija

30. Kako se naziva proces preseljenja stanovnika iz grada u predgrađa?

- A. gentrifikacija
- B. decentralizacija
- C. slumizacija
- D. suburbanizacija

A.

☐

B.

☐

C.

☐

D.

☐

SOC D-S010

01

Sociologija

II. Zadatci kratkog odgovora

U sljedećim zadatcima trebate odgovoriti kratkim odgovorom (s nekoliko riječi ili jednom rečenicom).
Odgovore upišite na predviđeno mjesto u ovoj knjižici.
Ne popunjavajte prostor za bodovanje.

31. Koja su, prema K. Marxu, dva dijela društvene strukture u kapitalizmu?

---

0 ☐
1 ☐
bod

0 ☐
1 ☐
bod

32. Koja dva tipa društvene solidarnosti razlikuje E. Durkheim?

---

0 ☐
1 ☐
bod

0 ☐
1 ☐
bod

33. Navedite dvije karakteristike „društva rizika” prema U. Becku.

---

0 ☐
1 ☐
bod

0 ☐
1 ☐
bod

34. Koji čimbenik socijalizacije ima formalnu ulogu, a koji neformalnu ulogu prenošenja znanja?

Formalna uloga: _____

Neformalna uloga: _____

0 ☐
1 ☐
bod

0 ☐
1 ☐
bod

SOC D-S010

02

Sociologija

<p>35. Koje dvije vrste gomila mogu lako prijeći u rušilačku rulju?</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>bod</p>
<p>36. U koju se vrstu sankcija ubraja smanjenje plaće zbog kašnjenja, a u koju pohvala kolega zbog odlično odrađenog posla?</p> <p>Smanjenje plaće zbog kašnjenja: _____</p> <p>Pohvala kolega zbog odlično odrađenog posla: _____</p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>bod</p>
<p>37. Kako se naziva društvena nejednakost čija je značajka hijerarhijska razlika među skupinama? Navedite dvije najčešće osnove takve nejednakosti.</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>bod</p>
<p>38. Kojoj vrsti obitelji, prema njezinom sastavu, pripada neolokalna, a kojoj patrilokalna obitelj?</p> <p>Neolokalna obitelj: _____</p> <p>Patrilokalna obitelj: _____</p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>bod</p>
<p>39. Koje se dvije vrste društvene pokretljivosti (mobilnosti) odnose isključivo na pojedinca i njegovo napredovanje u karijeri?</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>bod</p>
<p>SOC D-S010</p> <div style="text-align: right;"> <p>02</p> </div>	

Sociologija

<p>40. Kako se nazivaju društvene grupe koje se međusobno razlikuju prema kulturnim značajkama, primjerice, jeziku i religiji? Kako se naziva stav određene grupe da je njihova kultura „najbolja“?</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>bod</p>
<p>41. Kako se nazivaju formalizirane društvene norme čiju provedbu osiguravaju institucije, a kako običajne norme čije kršenje ne izaziva gotovo nikakve sankcije?</p> <p>Formalizirane društvene norme: _____</p> <p>Običajne norme: _____</p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>bod</p>
<p>42. Kako se zove autor teorije strukturacije? Koje dvije razine sociološke analize povezuje ta teorija?</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>bod</p>
<p>43. Koja vrsta identiteta naglašava razliku, a koja sličnost pojedinca s drugim članovima društva?</p> <p>Razliku naglašava: _____</p> <p>Sličnost naglašava: _____</p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>bod</p>
<p>44. Koja sociološka teorija devijantnosti naglašava sličnost načina učenja „normalnog“ i devijantnog ponašanja? Kojoj teorijskoj perspektivi pripada ta teorija?</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>bod</p>
<p>SOC D-S010</p> <div style="text-align: right;"> <p>02</p> </div>	

Sociologija

<p>45. Kako na školski uspjeh utječe razrađeni, a kako ograničeni jezični kôd?</p> <p>Razrađeni jezični kôd: _____</p> <p>Ograničeni jezični kôd: _____</p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>bod</p>
<p>46. Koje su, prema funkcionalizmu, dvije osnovne društvene funkcije religije?</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>bod</p>
<p>47. Kakav je odnos prema civilnom društvu u demokraciji, a kakav u totalitarizmu?</p> <p>U demokraciji: _____</p> <p>U totalitarizmu: _____</p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>bod</p>
<p>48. Koliki utjecaj na gospodarstvo treba imati država prema socijalističkoj, a koliki prema liberalnoj ideologiji?</p> <p>Prema socijalističkoj ideologiji: _____</p> <p>Prema liberalnoj ideologiji: _____</p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>bod</p>
<p>49. Koje vrijednosti, prema A. Touraineu, predstavljaju temelj „novih socijalnih pokreta“? Navedite primjer takvog pokreta.</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>bod</p>
<p>SOC D-S010</p> <div style="text-align: right;"> <p>02</p> </div>	

Sociologija

50. Koja se dva naziva koriste za visoko urbanizirane suvremene gradove s razvijenim društvenim, ekonomskim i kulturnim funkcijama?

---

0 ☐
1 ☐
bod

0 ☐
1 ☐
bod

SOC D-S010

02

Sociologija

III. Zadatci produženog odgovora

U sljedećim zadatcima trebate odgovoriti s nekoliko rečenica, jasno i sažeto, usmjeravajući se na ono bitno za zadatak.

Odgovore upišite na predviđeno mjesto u ovoj knjižici.

Ne popunjavajte prostor za bodovanje.

- 51.** Objasnite prosvjetiteljsko i Comteovo shvaćanje društva te Comteovu ideju sociologije kao „pozitivne znanosti”.

---

0 ☐
1 ☐
bod

0 ☐
1 ☐
bod

0 ☐
1 ☐
bod

- 52.** Koji sociolog koristi pojmove zajednice („Gemeinschaft”) i društva („Gesellschaft”) u objašnjenju prijelaza iz tradicionalnog u moderno društvo? Objasnite ta dva pojma.

---

0 ☐
1 ☐
bod

0 ☐
1 ☐
bod

0 ☐
1 ☐
bod

SOC D-S010

02

Sociologija

53. Koji sociolog uvodi koncept idealnog tipa? Objasnite čemu služi idealni tip i navedite tri primjera idealnog tipa prema tom autoru.

---

0 ☐
1 ☐
bod

0 ☐
1 ☐
bod

0 ☐
1 ☐
bod

54. Objasnite funkcionalističko, Marxovo i Weberovo stajalište o društvenoj stratifikaciji.

---

0 ☐
1 ☐
bod

0 ☐
1 ☐
bod

0 ☐
1 ☐
bod

SOC D-S010

02

Sociologija

55. Objasnite pojmove socijalizacije i internalizacije normi. Kako je internalizacija normi povezana sa socijalnom kontrolom?

---

0 ☐
1 ☐
bod

0 ☐
1 ☐
bod

0 ☐
1 ☐
bod

56. Navedite osnovne značajke popularne i visoke kulture. Kako teoretičari Frankfurtske škole nazivaju vrstu kulture kojoj ne priznaju bilo kakvu vrijednost jer je planski proizvedena?

---

0 ☐
1 ☐
bod

0 ☐
1 ☐
bod

0 ☐
1 ☐
bod

SOC D-S010

02

Sociologija

57. Objasnite i usporedite pojmove vlasti i moći prema M. Weberu. Navedite tri idealna tipa vlasti.

---

0 ☐
1 ☐
bod

0 ☐
1 ☐
bod

0 ☐
1 ☐
bod

58. Objasnite pojam kredencijalizma i navedite kojoj sociološkoj perspektivi pripada. Opišite njegov utjecaj na društvenu pokretljivost.

---

0 ☐
1 ☐
bod

0 ☐
1 ☐
bod

0 ☐
1 ☐
bod

SOC D-S010

02

Sociologija

59. Kako D. Bell, a kako M. Castells nazivaju tip društva koji nastaje pod utjecajem novih tehnologija? Objasnite Castellsov koncept „informacijskog kapitalizma”.

---

0 ☐
1 ☐
bod

0 ☐
1 ☐
bod

0 ☐
1 ☐
bod

60. Navedite i objasnite tri koncepta koja se odnose na suvremeni grad.

---

0 ☐
1 ☐
bod

0 ☐
1 ☐
bod

0 ☐
1 ☐
bod

SOC D-S010

02

Sociologija

Prazna stranica

SOC D-S010

99

Sociologija

Prazna stranica

SOC D-S010

99

Sociologija

Prazna stranica

SOC D-S010

99

Sociologija

Prazna stranica

SOC D-S010

99

